Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/1214

2024 1 30

# Produkto specifikacijos Sąjungos lygmens pakeitimo patvirtinimo paraiškos, nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų 50 straipsnio 2 dalies a punkte, paskelbimas

(C/2024/1214)

Šiuo paskelbimu suteikiama teisė pareikšti prieštaravimą pakeitimo paraiškai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 ([1]) 51 straipsnį per 3 mėnesius nuo šio paskelbimo.

VALSTYBĖS NARĖS KILMĖS PRODUKTO SU SAUGOMA KILMĖS VIETOS NUORODA ARBA SAUGOMA GEOGRAFINE NUORODA SPECIFIKACIJOS SĄJUNGOS LYGMENS PAKEITIMO PARAIŠKA

**(Reglamentas (ES) Nr. 1151/2012)**

**„Dehesa de Extremadura“**

**ES Nr.: PDO-ES-0076-AM01- 1.6.2023**

**SKVN (X) SGN ( )**

1. **Produkto pavadinimas**

„Dehesa de Extremadura“

2. **Pareiškėjų grupė ir teisėtas interesas**

Consejo Regulador D.O.P Dehesa de Extremadura
Calle Cánovas del Castillo s/n 2ª planta
06800 Mérida (Badajoz)
ESPAÑA

Tel. + 34 924330203

El. paštas: info@dehesa-extremadura.com

Interneto adresas: www.dehesa-extremadura.com

Dėl pasiūlymo iš dalies keisti SKVN „Dehesa de Extremadura“ produkto specifikaciją buvo susitarta Reguliavimo valdybos (*Consejo Regulador*) plenariniame posėdyje. Už SKVN „Dehesa de Extremadura“ atsakinga Reguliavimo valdyba vykdė veiklą pagal savo kompetenciją, kuri apima „specifikacijos pakeitimų siūlymą“ pagal 2010 m. balandžio 28 d. Įstatymo 4/2010 dėl kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų, susijusių su Ekstremadūros žemės ūkio maisto produktų kokybe, reguliavimo valdybomis 16 straipsnio 2 dalies g punktu ir atsižvelgiant į 2015 m. kovo 24 d. Įstatymo 6/2015 dėl žemės ūkio Ekstremadūroje 52 straipsnio 1 dalį. Plenarinis posėdis taip pat yra Reglamentavimo valdybos kolegiali valdymo įstaiga, kuri yra įgaliota, be kitą ko, priimti tą pasiūlymą pagal esamo reglamento, kuriuo reglamentuojama SKVN „Dehesa de Extremadura“, (2018 m. birželio 5 d. nutarimas 77/2018) 10 straipsnio 4 dalies f punktą.

3. **Valstybė narė, kuriai priklauso geografinė vietovė**

Ispanija

4. **Keičiama (-os) produkto specifikacijos dalis (-ys)**

☐ Produkto pavadinimas

☒ Ryšys su geografine vietove

☐ Prekybos apribojimai

([1]) OL L 343, 2012 12 14, p. 1.

5. **Pakeitimo (-ų) pobūdis**

Patvirtintus pakeitimus, kurie taikomi tik grynaveislių Iberijos veislės kiaulių sertifikavimui, atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu (ES) 2021/2117, 53 straipsnio 2 dalyje numatytus Sąjungos lygmens pakeitimus, galima laikyti Sąjungos lygmens pakeitimais, nes dėl jų „atsiranda papildomi apribojimai produkto pardavimui“.

6. **Pakeitimas (-ai)**

1. Ryšys su geografine vietove

Remiantis Reguliavimo valdybos pirmininko raštu, siūlomas „Sąjungos lygmens pakeitimas“ apima tik „žaliavoms, iš kurių pagaminti saugomi produktai, naudojamų kiaulių veislių procentinę dalį“, siekiant apsaugoti „iš Iberijos veislių (100 %) kiaulių pagamintus produktus“.

Tai apima šiuos pakeitimus:

Produkto specifikacijos B skirsnyje (Produkto aprašymas), kad „kumpiai ir mentės [būtų] gaunami iš grynaveislių Iberijos veislės kiaulių“, pašalinama galimybė gaminti produktus iš žaliavų, gautų iš kiaulių, kurių ne mažiau kaip 75 % sudaro Iberijos veislės kiaulės. Dėl šio pakeitimo reikalingas ir kitas pakeitimas toje pačioje dalyje ir tik šiuo tikslu. Pavyzdžiui, keturios dabartinės prekinių pavadinimų klasės yra panaikinamos ir pakeičiamos tik dviem klasėmis: I klasė (*bellota* kumpiai ir mentės iš grynaveislių ąžuolų giraitėse baigtų penėti Iberijos kiaulių) ir II klasė (*cebo de campo* kumpiai ir mentės iš grynaveislių Iberijos kiaulių, atitinkančių nurodytas gyvūnų šėrimo sąlygas).

Taip pat, siekiant vienintelio tikslo – užtikrinti, kad kumpiai ir mentės būtų pagaminti tik iš grynaveislių Iberijos veislės kiaulių, reikia iš dalies pakeisti D skyriaus b punkto („Patikrinimai ir sertifikavimas“) pastraipą, kurioje nurodomas žaliavai naudotų kiaulių veislių procentinis dydis.

Glaustas priežasčių, dėl kurių reikalingas pakeitimas, apibūdinimas

Remiantis Reguliavimo valdybos pirmininko raštu, pasiūlymas dėl „Sąjungos lygmens pakeitimo“ apima tik „žaliavoms, iš kurių pagaminti saugomi produktai, naudotų kiaulių veislių procentinę dalį“, siekiant apsaugoti „iš Iberijos veislių (100 %) kiaulių pagamintus produktus“ ir taip pabrėžti tokių produktų išskirtinumą.

Atsižvelgiant į siūlomus produkto specifikacijos pakeitimus, reikia atitinkamai iš dalies pakeisti 3.2 skirsnį („Produkto aprašymas“) ir 3.3 skirsnį (Pašarai).

**BENDRASIS DOKUMENTAS**

**„Dehesa de Extremadura“**

**ES Nr.: PDO-ES-0076-AM01- 1.6.2023**

**SGN ( ) SKVN (X)**

1. **[SKVN arba SGN] pavadinimas (-ai)**

„Dehesa de Extremadura“

2. **Valstybė narė**

Ispanija

3. **Žemės ūkio produkto arba maisto produkto aprašymas**

3.1. *Produkto rūšis*

1.2 klasė. Mėsos produktai (virti, sūdyti, rūkyti ir kt.)

3.2. *Produkto, kurio pavadinimas nurodytas 1 punkte, aprašymas*

SKVN „Dehesa de Extremadura“ kumpiai ir mentės pasižymi šiomis savybėmis:

Fizinės savybės:

Išorinė išvaizda: pailga, stilizuota, išpjauta naudojant vadinamąjį Serano „V“ formos pjūvį, su kanopa.

Svoris: kumpių – ne mažesnis kaip 5,75 kg, menčių – ne mažesnis kaip 4 kg.

Juslinės savybės:

Spalva ir pjūvio išorinis vaizdas: būdinga raudona arba ryškiai raudona spalva. Perpjovus matomi į raumenų masę įsiskverbę riebalai.

Skonis ir aromatas: mėsos skonis subtilus, nesūrus arba saldus. Malonus specifinis kvapas.

Tekstūra: mažai skaidulų.

Riebalai: blizgūs, gelsvai baltos spalvos, malonaus kvapo ir skonio. Jų konsistencija priklauso nuo to, kiek kiaulės buvo penėtos gilėmis.

Fizinės ir cheminės savybės:

Dehidratavimo rodiklis: su maksimaliu vandens kiekiu – 50 % paviršiuje ir 55 % viduje.

Natrio chloridas: maksimalus kiekis – 5 %.

Prekiniai pavadinimai:

Atsižvelgiant į gyvūnų klasifikavimą ir jų pašarus, nustatomos šios kumpių ir menčių klasės:

I klasė: *bellota* kumpiai iš grynaveislių ąžuolų giraitėse baigtų penėti Iberijos kiaulių: kumpiai, gaunami iš Iberijos veislės (100 %) kiaulių, kurios atitinka produkto aprašymo a punkte (*bellota* arba ąžuolų giraitėse baigtos penėti kiaulės) nurodytas gyvūnų šėrimo sąlygas.

*Bellota Paleta de bellota ibérica*: kumpiai, gaunami iš Iberijos veislės (100 %) kiaulių, kurios atitinka produkto aprašymo a punkte (*bellota* arba ąžuolų giraitėse baigtos penėti kiaulės) nurodytas gyvūnų šėrimo sąlygas.

II klasė: *Jamón de cebo de campo 100 % ibérico*: kumpiai, gaunami iš Iberijos veislės (100 %) kiaulių, kurios atitinka produkto aprašymo b punkte (*cebo de campo* kiaulės) nurodytas gyvūnų šėrimo sąlygas.

*Paleta de cebo de campo 100 % ibérica*: kumpiai, gaunami iš Iberijos veislės (100 %) kiaulių, kurios atitinka produkto aprašymo b punkte (*cebo de campo* kiaulės) nurodytas gyvūnų šėrimo sąlygas.

3.3. *Pašarai (taikoma tik gyvūniniams produktams) ir žaliavos (taikoma tik perdirbtiems produktams)*

Ekstremadūros regione, kuriame daug pievų, yra nuo seno užsiimama gyvulių auginimu. Didelės natūralios ganyklos (isp. *dehesa*), kurias sudaro pievos ir ąžuolais bei kamštiniais ąžuolais apaugusios vietovės, yra natūrali kiaulių, mintančių gilėmis, žole ir pašarais iš natūralių ganyklų, buveinė. Aplinka, kiaulių penėjimas gilėmis ir veislės ypatumai lemia tai, kad iš suaugusių ir nupenėtų kiaulių, paskerstų tinkamiausiu metu, gaminami puikios kokybės išskirtiniai mėsos produktai.

Tradicinė gamybos sistema, kurios pagrindas – ekstensyvus kiaulių auginimas paskutiniu penėjimo etapu ir kiaulių penėjimas išnaudojant natūralių ganyklų pašarus, tokius kaip gilės, žolė, natūralūs pašarai ir ražienos, yra svarbiausias ir esminis veiksnys nustatant Iberijos veislės kiaulių, iš kurių bus gaminami SKVN „Dehesa de Extremadura“ kumpiai ir mentės, kokybę ir vėlesnę juslinę saugomų produktų kokybę. Šiuo paskutiniu auginimo etapu kiaulės priauga daugiausia svorio.

Remiantis tradicine Iberijos veislės kiaulių auginimo Ekstremadūroje sistema, ankstesniais auginimo etapais didžiąją metų dalį taip pat stengiamasi išnaudoti natūralius išteklius. Dėl ilgo šių gyvūnų auginimo laikotarpio ir tvarios dehesa žemės ūkio ir miško sistemos kiaulės labai daug laiko praleidžia ganydamosi dideliuose plotuose, kur yra šeriamos daugiausia natūraliais pašarais, o rudens, žiemos ir pavasario laikotarpiais minėtų natūralių išteklių netrūksta. Tai pasakytina ir apie *bellota* (tik gilėmis penimas), ir apie *cebo de campo* (mišriais pašarais penimas) kiaules, kurioms galutiniu penėjimo laikotarpiu duodama papildomų pašarų.

Šią papildomą *cebo de campo* kiaulių pašarų dalį paprastai sudaro 75–85 % grūdų ir 5–15 % ankštinių augalų mišinys. Grūdai – tai kviečiai, miežiai ir kukurūzai, tradiciškai auginami geografinėje vietovėje. Kiekvienos rūšies grūdai gali sudaryti 15–55 % davinio. Pagrindiniai ankštiniai augalai yra žirniai ir sojos.

Dėl tradiciniu ganymu grindžiamos kiaulių auginimo ir penėjimo sistemos ir dėl to, kad geografinėje vietovėje neauginama tik vienintelė pašaro sudėtinė dalis – sojos, kurios sudaro labai nedidelę pašarų procentinę dalį, akivaizdu, kad procentinė geografinėje vietovėje paruošiamų sausų pašarų dalis yra didesnė už galiojančiais teisės aktais nustatytą ribą.

SKVN „Dehesa de Extremadura“ kumpiams ir mentėms gaminti naudojamos šių kiaulių galūnės:

a) *bellota* arba ąžuolų giraitėse baigtų penėti kiaulių atveju: skerdžiamos iškart po to, kai baigiamas jų penėjimas gilėmis, žole ir kitais ganyklose (*dehesa*) augančiais natūraliais pašarais. Jų neleidžiama šerti jokiais papildomais pašarais. Vidutinis kiaulių svoris prieš pradedant jas penėti ąžuolų giraitėse turi būti 92–115 kg. Kiaulės penimos nurodytu būdu (neleidžiama naudoti jokių kitų pašarų) natūraliose ganyklose (*dehesa*) ilgiau kaip 60 dienų ir priauga ne mažiau kaip 52 kg svorio. Skerdžiamos ne jaunesnės kaip 14-os mėnesių kiaulės. Atskiros skerdenos turi sverti ne mažiau kaip 110 kg.

b) *Cebo de Campo* kiaulių atveju: auginamos ekstensyviuoju būdu, penimos daugiausia grūdais ir pupiniais augalais, ne trumpiau kaip 90 dienų iki skerdimo ganosi ganyklose. Jų lovius ir girdyklas turi skirti ne mažesnis kaip 100 m. atstumas, o viename hektare gali ganytis ne daugiau kaip 15 kiaulių. Skerdžiamos ne jaunesnės kaip 12-os mėnesių kiaulės. Atskiros skerdenos turi sverti ne mažiau kaip 110 kg.

3.4. *Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje*

Kiaulės privalo būti auginamos ir penimos, o kumpiai ir mentės gaminami 4 dalyje nurodytoje geografinėje vietovėje.

3.5. *Specialios produkto, kurio pavadinimas nurodytas, pjaustymo, trynimo, pakavimo ir kt. taisyklės*

Parduoti skirti SKVN „Dehesa de Extremadura“ pažymėti kumpiai ir mentės gali būti pateikiami be kaulo, supjaustyti griežinėliais arba porcijomis, jei jie supakuoti ir ant pakuotės nurodyta produkto kilmė. Produktus ženklinti gali įmonės, kurios patvirtino ir laikosi Reguliavimo valdybos nustatyto įgyvendinimo protokolo, skirto užtikrinti produkto atsekamumą, kilmę, identifikavimą ir galutinę kokybę.

3.6. *Specialios produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės*

Kumpiai ir mentės, kuriems taikoma saugoma kilmės vietos nuoroda, turi būti pažymėti identifikacine etikete, kurioje turi būti žodžiai „SKVN „Dehesa de Extremadura“ ir nurodyta produkto klasė, taip pat bendrojo dokumento 3.6 punkte nurodytu logotipu.

## 4. Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas

Žaliavų gamybos vietovę sudaro ąžuolais ir (arba) kamštiniais ąžuolais apaugusios natūralios ganyklos (*dehesa*), esančios visose Ekstremadūros autonominės srities, kurią sudaro Badachoso ir Kasereso provincijos, savivaldybėse. Jos ir sudaro geografinę SKVN vietovę.

Produkto gamybos ir brandinimo vietovė visiškai sutampa su žaliavų gamybos vietove. t. y. Ekstremadūros autonomine sritimi.

## 5. Ryšys su geografine vietove

*Geografinės vietovės ypatumai*

Gamtiniai veiksniai. Ekstremadūra ir beveik milijonas hektarų joje vešančių natūralių ganyklų (*dehesa*) yra tikras ekologinis rojus. Jos ekosistema yra viena iš geriausiai išsilaikiusių visoje Europoje, joje darniai auga ir ganomi gyvūnai (Iberijos veislės kiaulės, Merino avys, Retinto galvijai ir kt.), ir laukiniai gyvūnai, kurie šioje aplinkoje randa tikrą prieglobstį.

Ekstremadūros regionas yra pietinės plynaukštės vakaruose. Jį sudaro Kasereso ir Badachoso provincijos bei riboja trys kalnų grandinės: šiaurėje – Centrinis masyvas ir Gredoso kalnų priekalnės, centre, tarp Tacho ir Gardianos upių, – Toledo kalnai; pietuose – Siera Morenos priekalnės.

Klimatas – žemyninis, su juntama nežymia Atlanto vandenyno įtaka. Vidutinė metinė temperatūra – 16–17 °C, tačiau aukščiausia temperatūra gali siekti 41 °C (liepos ir rugpjūčio mėn.), o žemiausia – nukristi iki – 2 °C (gruodžio ir sausio mėn.). Vidutinis metinis kritulių kiekis – 500–1 200 mm.

Istoriniai veiksniai. Kiaulių auginimas minimas daugybėje Ekstremadūros istorinių ir kulinarinių šaltinių, kaip antai:

— V–II a. prieš mūsų erą atsirado pirmosios gyvūnų pavidalo skulptūros, vadinamos *Verracos* (*liet*. kuiliai) – akivaizdi nuoroda į kiaulių bandą. Jų galima rasti įvairiose Estremadūros dalyse, pavyzdžiui, Ambrozo slėnyje, Chertės slėnyje, Veroje, Charoje, Kampo Aranuele, Kaserese, Botichoje, Santa Marta de Magaskoje ir Madrigaleche.

— Gadianos upės slėnyje esančiose romėnų apgyvendintose vietovėse atsirado mėsinės (vadinamos *carnecerias*), kuriose pasiturintys gyventojai dažniausiai užsisakydavo vieno mėnesio amžiaus paršelį.

— 1236 m. priimtas teisės aktas „Fuero de Montánchez“, kuriame minimos natūralios ganyklos (*dehesa*), kuriose išimtinai buvo auginamos tik kiaulių penėjimui skirtos gilės.

— 1489 m. rugpjūčio 5 d. priimti Valensijos de Alkantaros savivaldybės potvarkiai, kuriuose minimi su Iberijos veislės kiaulių auginimu susiję klausimai ir nurodomos teisinės normos, kurių turi laikytis kiaulių augintojai, mėsininkai ir skerdėjai. Šiuos potvarkius imta greitai taikyti kaimyninėse Alburkerkės ir San Vincento de Alkantaros savivaldybėse, o vėliau ir visoje Ekstremadūroje (1534 ir 1564 m. Torės de Don Migelio potvarkiai, 1528 m. Zafros savivaldybės priimti potvarkiai, 1569 m. ir vėliau priimti Kasereso savivaldybės potvarkiai).

— 1616 m. išleisto daktaro Ivano de Sorapano medicinos vadovėlio skyriuje apie Ekstremadūros derlingumą ir turtus minima puiki kiaulių, šeriamų gilėmis, mėsos kokybė ir teigiama, kad daug kumpių siunčiama net į naująjį pasaulį.

— 1697 m. pasirodžiusioje Diego Martínezo Abado knygoje „Instrvccion de Vn pasajero para no errar el camino“, skirtoje Karališkajam Gvadalupės mergelės vienuolynui, minimos „išlaidos, per metus siekiančios daugiau nei 80 kiaulių kainą“.

— Žemės registre *Catastro de Ensenada* (1752 m.) pirmą kartą pateikiama informacija apie kiaulių bandas ir konkrečios 1461–1785 m. laikotarpio datos. Šie dokumentai saugomi Gvadalupės vienuolyne, garsėjusiame kiaulių auginimu.

— Nuorodų randama ir Ekstremadūros folklore, pvz., šios dainos žodžiai:

„*D'Alcuescar quiero l'aceite* [mėgstu Alkueskaro aliejų]

*De Montánchez el jamón* [mėgstu Montančeso kumpį]

*D'Albalá quiero centeno* [mėgstu Albalos rugius]

*De Miajadas el turrón* [mėgstu Mijachados nugą]“

*Produkto ypatumai*

SKVN „Dehesa de Extremadura“ kumpių ir menčių gamintojai dirba daug ir kantriai, kol išgauna geriausios kokybės, specifinio kvapo ir skonio produktą.

Šiam procesui svarbūs ne tik mechaniniai gamybos aspektai, tačiau ir aplinkos sąlygos – drėgnis, temperatūra, kiekvieno etapo trukmė ir kt., nuo kurių priklauso specifinės produkto juslinės savybės.

Sūdymas, nors mechaniškai paprastas atlikti, yra itin sudėtingas procesas, kurio metu druska iš išorės skverbiasi į produkto vidų, o drėgmė dėl druskos higroskopiškumo pasišalina link išorinio produkto sluoksnio.

Po šių veiksmų kumpiai ir mentės sukabinami kamerose ir laikomi tol, kol iki produktų vidaus įsiskverbia pakankamas druskos kiekis, kad būtų galima užkirsti kelią mikroorganizmų dauginimuisi. Pasibaigus šiam laikymo etapui, prasideda brandinimas.

Šiuo etapu produkto sudėtis labai pasikeičia, todėl jis įgauna jam būdingas juslines savybes. Kumpiai sukabinami gerai vėdinamose patalpose, kad iš jų išgaruotų drėgmė, o paskui kabinami mažesnio santykinio drėgnio patalpose, kur įgauna jiems būdingą kvapą. Vykstant šiam sudėtingam procesui žaliavos sudėtinėse dalyse vyksta daug katabolinių pokyčių: autolitinių ir mikrobinių, susijusių su grybeliais ir bakterijomis. Tai yra sąveikūs pokyčiai, kurie vyksta ekologinėmis sąlygomis, susidariusiomis dėl šioje vietovėje esančio mikroklimato.

Priežastinis geografinės vietovės ir produkto, kuriam suteikta SKVN, kokybės ar savybių arba geografinės vietovės ir kurios nors produkto, kuriam suteikta SGN, savybės, gero vardo ar kitos ypatybės ryšys

Natūralių ganyklų (*dehesa*) ekosistema – tai žemės ūkio ir miško sistema, kurioje gamtos išteklius galima naudoti subalansuotai ir jų neišeikvojant. Ši palanki aplinka buvo išsaugota daugiausia dėl to, kad joje auginamos Iberijos veislės kiaulės, kurioms čia sudarytos idealios augimo sąlygos, todėl užauginama žaliava, tinkama SKVN „Dehesa de Extremadura“ kumpiams ir mentėms gaminti.

Iberijos veislės kiaulės yra prisitaikiusios prie šios aplinkos. Augindami kiaules gyventojai patys apsirūpindavo maistu, toks gyvenimo būdas tęsėsi gana ilgai ir šiandien yra pasaulinis tvarios ekonomikos pavyzdys, nes žmonės, natūralios ganyklos (*dehesa*), Iberijos veislių kiaulės ir iš jų pagaminti produktai amžiams bėgant išliko nepakitę. Iš Iberijos veislės kiaulių mėsos gaminami „Dehesa de Extremadura“ kumpiai ir mentės ir šiandien gaminami tradiciniu ir senoviniu būdu, iš tos pačios veislės kiaulių ir naudojant tuos pačius gamybos metodus, ypatingas žaliavas, tradicinius įgūdžius, druską, vėją, o pagamintus produktus kurį laiką palaikant ramiai.

Ekstremadūros, esančios šalies pietuose, klimatas yra žemyninis su vos juntama Atlanto vandenyno įtaka. Temperatūra ir drėgmė veikia ir žaliavos gamybą (Iberijos veislės kiaulių penėjimas ekstensyviu būdu natūraliose ganyklose), ir galutinio produkto gamybos sąlygas, nes susidaro sūdymui ir brandinimui itin palankios sąlygos, todėl galutinis produktas įgyja specifinių ir jam vienam būdingų fizinių, cheminių ir juslinių savybių.

**Nuoroda į paskelbtą specifikaciją**

https://www.juntaex.es/documents/77055/621148/Solicitud+modificacion+Pliego+Dehesa+Extremadura.+2022.pdf